

7. Overdragelse af gadebelysningen på de private fællesveje til grundejerne (2010-94592)

Teknik- og Miljøudvalget skal godkende overdragelsen af gadebelysningen på de private fællesveje til grundejerne.

INDSTILLING OG Beslutning

Teknik- og Miljøforvaltningen indstiller, at Teknik- og Miljøudvalget over for Økonomiudvalget og Borgerrepræsentationen anbefaler,

1. at forpligtelsen til at betale for drift og vedligeholdelse af gadebelysningen på de private fællesveje overdrages til grundejerne,
2. at der nedsættes et projektsekretariat til at forestå opgaven med overdragelse til grundejerne,
3. at der indarbejdes en indtægts- og udgiftsbevilling på 3,35 mio. kr. (2010 p/l) i 2012 og 11,9 mio. kr. (2010 p/l) i 2013 og fremefter i Teknik- og Miljøudvalgets ramme på bevillingen Ordinær drift, funktion 2.28.11.1, og
4. at der gives en anlægsbevilling på 8,5 mio. kr. (2010 p/l) fordelt med 2,9 mio. kr. i 2010 og 5,6 mio. kr. i 2011 til nødvendige foranstaltninger for at kunne overdrage gadebelysningen til grundejerne på de private fællesveje, på Teknik- og Miljøudvalgets bevilling Ordinær anlæg, funktion 2.28.23.3 finansieret af rådighedsbeløb afsat til broer og bolværker i 2014

Problemstilling

Den 28. marts 1963 besluttede Borgerrepræsentationen at overtage driftsudgifterne til gadebelysningen på alle private fællesveje i København med bagudrettet virkning fra 1. april 1962. Teknik- og Miljøforvaltningen kender ikke bevæggrundene for beslutningen.

I 2002 udtalte Odense Kommunes tilsynsmyndighed, at der ikke var hjemmel for kommunens praksis med at betale for gadebelysningen på private fællesveje. Derfor henvendte både kommunernes Landsforening (KL) og Københavns Kommunes Teknik- og Miljøforvaltning sig i 2003 til Indenrigs- og Sundhedsministeriet med forespørgsel om, hvorvidt praksis var lovlig. Ministeriet har ansvaret for lovgivningen om det statslige tilsyn med kommuner og regioner, og varetager opgaver vedrørende Kommunalfuldmagtsreglerne.

Teknik- og Miljøforvaltningen fortolkede ligesom en lang række andre kommuner Indenrigs- og Sundhedsministeriets udtalelse fra december 2003 således, at der var hjemmel i kommunalfuldmagtsreglerne til, at kommunen generelt kunne vælge at afholde udgifterne. Det skyldes, at ministeriet udtalte, at kommunens betaling var lovlig, hvis kommunen herved varetog en saglig kommunal interesse, såsom særlige arkitektoniske eller tekniske krav, kriminalpræventive eller tryghedsskabende hensyn, trafiksikkerhedsmæssige hensyn eller hensynet til forsvarlig økonomisk forvaltning. Andre kommuner, bl.a. Odense og Århus, har ligesom Københavns Kommune afholdt udgifterne til belysning på de private fællesveje.

Statsforvaltningen Syddanmark har i maj 2009 udtalt (bilag 1), at denne praksis ikke er lovlig.

Teknik- og Miljøforvaltningen er bekendt med, at flere kommuner nu er ved at lovliggøre deres praksis.

Teknik- og Miljøforvaltningen har i foråret 2010 rettet henvendelse til advokatfirmaet Horten vedrørende bl.a. det retlige grundlag for vejbelysning på de private fællesveje. Horten bekræfter i et juridisk procesnotat (bilag 2) Statsforvaltningens vurdering. Helt centralt i sagen er, at privatvejsloven fastlægger, at belysning af private fællesveje er en grundejerforpligtelse. Horten udtaler at kommunen kun kan påtage sig at betale for vejbelysningen på private fællesveje med hjemmel i kommunalfuldmagtsreglerne, såfremt der består en særlig kommunal interesse i belysningen af den eller de pågældende veje. Kommunen kan ikke overtage belysningen, fordi det er en generel politik.

Statsforvaltningen Syddanmark har den 1. maj 2009 til Odense Kommune udtalt, at kommunens generelt formulerede interesse i at skabe tryghed for borgerne ikke lovligt kan hjemle kommunens afholdelse af udgifterne til private fællesvejes gadebelysning efter kommunalfuldmagtsreglerne. Statsforvaltningen Sjælland udtaler tilsvarende i en afgørelse af 5. februar 2009 vedr. Slagelse Kommune, at en kommune ikke lovligt kan overtage udgifterne til vejbelysning på private fællesveje uden for de tilfælde, hvor specielle forhold ved de pågældende veje, det omkringliggende område eller almennytteskriteriet berettiger hertil. Statsforvaltningen tilføjer, at en kommune samtidigt har en forpligtelse til at handle økonomisk forsvarligt over for sine borgere, og således kun i specielle tilfælde lovligt kan påtage sig forpligtelser, der ikke direkte er hjemlet ved lov eller følger af kommunens mulighed for at varetage visse opgaver med hjemmel i kommunalfuldmagtsreglerne. Betalingen for gadebelysningen på de private fællesveje i Københavns Kommune er begrundet i generelle hensyn til trafikikkerhed og tryghed og ikke i, at der er en særlig kommunal interesse i belysningen på den enkelte vej. Kommunen er derfor ifølge Horten forpligtet til fremadrettet at lovliggøre forholdene vedrørende vejbelysning på de private fællesveje snarest muligt.

Løsning

Teknik- og Miljøforvaltningen skal lovliggøre kommunens betalingspraksis på de private fællesveje og overdrage forpligtelsen til at betale for drift og vedligeholdelse af gadebelysningen til grundejerne. En sådan overdragelse kræver, at grundejerne bliver hørt, at indkomne indsigelser behandles, og at der herefter bliver truffet afgørelser samt at grundejerne får et tilstrækkeligt varsel. Forvaltningen vurderer, at det er hensigtsmæssigt at nedsætte et særligt projektsekretariat med det formål at løse denne opgave. Overdragelse af betalingsforpligtelsen til grundejerne er en større opgave, idet forvaltningen også skal træffe afgørelse om, hvad den enkelte grundejer fremover skal betale. Opgaven består i først at opgøre udgifterne for den enkelte vej og dernæst at fordele dem mellem de grundejere, der bor på den pågældende vej efter regler i vejbidragsloven. Forvaltningen er ved at undersøge, hvordan den nærmere opgørelse skal foregå, og om den kan forenkles. Disse mange afgørelser forudsætter, at den enkelte grundejer partshøres, og da kommunens endelige afgørelser alle vil kunne indbringes for Vejdirektoratet, vil der også kunne forventes en opgave i forbindelse med klagesagsbehandling. Der er ca. 22.000 grundejere og ca. 370 km private fællesveje i kommunen, hvilket viser, at det er en stor opgave.

Herudover skal der udarbejdes en samlet belyningsplan for de private fællesveje bl.a. med det formål at gennemføre en hensigtsmæssig overdragelse af belysningen til grundejerne. Processen bør ifølge Horten gennemføres fortløbende uden stilstandsperioder og i den takt, der er ressourcer hertil, f.eks. etapevis bydel for bydel og således, at der træffes samtidige afgørelser i sager, som stort set er ens.

Belysningsplanen skal desuden afdække behovet for udskiftning og kravene til ny belysning på den enkelte vej således, at der sikres en ensartet administration.

Det er forventningen, at Teknik- og Miljøforvaltningen fortsat sørger for driften af vejbelysningen på de private fællesveje, idet der vil være åbenlyse stordriftsfordele ved en sådan ordning. Kommunen har udtrykkelig hjemmel i privatvejsloven til at vælge selv at stå for vejbelysningen (§ 45 stk. 2), men det skal som nævnt være for grundejernes regning.

Økonomi

Der frigives en anlægsbevilling på i alt 8,5 mio. kr. til et særligt projektsekretariat fordelt med 2,9 mio. kr. i 2010 og 5,6 mio. kr. i 2011. Udgifterne fordeler sig med 2,0 mio. kr. til teknisk og juridisk bistand og 0,9 mio. kr. til lønudgifter i 2010 samt kr. 2,8 mio. kr. til teknisk og juridisk bistand, 2,3 mio. kr. til lønudgifter samt 0,5 mio. kr. til anskaffelse af IT programmer i 2011.

Anlægsbevillingen finansieres af midler afsat til broer og bolværker i 2014 på Teknik- og Miljøudvalgets bevilling Ordinær anlæg. Midlerne søges fremrykket i sagen Anlægsoversigter som behandles af Økonomiudvalget den 28. september 2010.

Teknik- og Miljøforvaltningen har gennemført beregninger, der peger på, at udgiften til drift og vedligehold af vejbelysningsanlæg og armaturer på de eksisterende veje udgør ca. 12,7 mio. kr. Efter overdragelsen til grundejerne vurderes det, at der i 2012 vil være indtægter til Københavns Kommune i størrelsesordenen 3,35 mio. kr. og fra 2013 og fremefter vil være indtægter i størrelsesordenen 11,9 mio. kr.

Der skal på baggrund heraf indarbejdes en indtægts- og udgiftsbevilling på 3,35 mio. kr. i 2012 og 11,9 mio. kr. i 2013 og frem i Teknik- og Miljøudvalgets ramme på bevillingen Ordinær drift.

I 2012 vil der ligeledes være udgifter til teknisk og juridisk bistand samt løn, men som forudsættes finansieret af grundejerne.

Videre proces

Når indstillingen er godkendt i Borgerrepræsentationen, vil Teknik- og Miljøforvaltningen nedsætte et projektsekretariat bestående af 4 medarbejdere og en projektleder.

Den første opgave vil bestå i at udarbejde en belysningsplan, herunder en implementeringsplan for den tidsmæssige overdragelse af belysningen. Advokatfirmaet Horten anbefaler, at grundejerne får en varslingsperiode på mindst 12 måneder, og at høringsfristen i forbindelse med de enkelte afgørelser er 4 uger. Varslingsperioden skal ses i lyset af, at det er en begunstigende forvaltningsakt, som opsiges overfor grundejerne. De første overdragelser vil på den baggrund formentlig kunne finde sted i løbet af 2012.

Hjalte Aaberg

/Signe Skovgaard

bilag

[Bilag 1 Statsforvaltningens udtalelse om gadebelysning på de private fællesveje](#)

[Bilag 2 Hortens notat om gadebelysning på de private fællesveje i København](#)

